

Overdenking 2: “Wie in mij gelooft zal leven, ook al is hij gestorven” – Johannes 11.

Liturgie:

Welkom

Opwekking 753 Symfonie

Zegen

GK 198 Ik ben de weg, zo zegt de Heer.

Gebed

Kindmoment.

Lezen: Johannes 11: 1-44

GK 161 Lazarus van Bethanië.

Overdenking

Zingen: Opw. 706 Zie, hoe Jezus lijdt voor mij

Gebed

Zingen: Psalmproject 67 Heer, zegen ons.

Zegen.

Na de zegen: Psalm 91.

Inleiding.

We lezen de geschiedenis van Lazarus. Lazarus, die door Jezus werd opgewekt uit de dood.

Een bekend verhaal.

Lazarus en zijn zussen, Maria en Marta, woonden in die dagen in Bethanië.

Dia.

Een gehuchtje op de oost-flank van de Olijfberg. Vlak bij Jeruzalem. Op 15 stadiën. Dat is een kleine 2 kilometer.

Hier ziet u het even op een kaartje.

Dia.

De naam Bethanië betekent waarschijnlijk “huis van de armen”. Een plek waar veel zieken en arme mensen een onderkomen hadden en zorg ontvingen. We weten dat onder anderen Simon de melaatse daar woonde en door Jezus was genezen. (Mk 14)

Misschien dat Jezus vaker met zijn leerlingen bij Lazarus en Maria en Martha at of logeerde als Hij in Jeruzalem was. Het waren goede vrienden geworden.

Als Jezus in Galilea is, dan krijgt hij het bericht, dat Lazarus ziek is.

Wat doet Jezus met dat bericht? Gaat hij meteen op pad?

Overdenking:

“Waarom doet God er niets aan!?!?”

Een vraag, een schreeuw, die je in deze dagen zomaar kunt horen: “Waarom doet God er niets aan?”

En misschien dat deze vraag ook vaak in je eigen hart opklinkt.

Als je de zieken ziet. De ziekbedden. De angst. Mensen die in eenzaamheid sterven. Artsen en verplegers, die zich bijna doodwerken om levens te redden: “Waar is God nu eigenlijk!?”

Een vraag, die vreet aan je geloof.

En je denkt misschien tegelijk: “Mag ik dat wel vragen? Mag ik wel angstig zijn? Mag ik twijfelen”.

Nou, wees gerust, het is een vraag, die je in de Bijbel vaak tegenkomt.

De psalmen staan er vol mee: “Waar bent u, Heer? Ik roep naar de hemel, maar ik hoor niets. Het blijft zo stil! Ik ben ziek en er is geen genezer! Ik ga sterven en ik heb geen hoop”. Psalmen vol klachten, vragen, verwijten zelfs!

Deze vraag stelt Marta ook aan Jezus.

Als Jezus na dagen eindelijk in Bethanie komt en Lazarus al dood en begraven is, klagen Marta en haar zus Maria: "Als u hier geweest was, Heer, zou mijn broer niet gestorven zijn....".

En ook de mensen erom heen zeggen heel cynisch: "Had hij die de ogen van blinden kan openen ook niet kunnen voorkomen, dat Lazarus zou sterven?"

Midden in onze corona-tijd zou je dit ook zo cynisch kunnen vragen: "Als u hier geweest was, Heer, zouden al die mensen niet gestorven zijn. Waar was u toch....??!! Ik begrijp U niet!".

We herkennen de vraag, het ongeduld, van Marta en Maria: Jezus was er niet toen hij nodig was. Jezus kwam te laat. Dagen te laat. Zo laat, dat als Jezus uiteindelijk in Bethanië komt, de begrafenis al vier dagen geleden heeft plaats gevonden. Vier dagen!

Ja, voor ons is dat niet vreemd.

Bij ons kan een begrafenis zelfs op de vijfde dag of een week later nog plaatsvinden. Bij ons in het koele Nederland. Maar in die warme landen wordt een dode vaak op dezelfde dag nog begraven. Door de warmte gaat een lichaam al snel ontbinden en ruiken.

Lazarus ligt al vier dagen in het graf.

Dat geeft ook het onomkeerbare aan: Lazarus is gestorven. Er is geen weg terug. De dode is dood. Er is geen hoop meer.

Want zo zijn mensen het gaan zeggen door een gesloten wereldbeeld: "Zolang er leven is, is er hoop". Als er geen leven meer is, is dus alle hoop vervaagd.

Jezus leert ons in deze geschiedenis om onze verwachtingen bij te stellen. Om hem de ruimte te geven om ons gesloten wereldbeeld te laten doorbreken. Hij verrast ons. Hij wijst een nieuwe weg. Hij laat zich niet leiden door wat de mensen zeggen.

Kijk maar: hij reist niet meteen naar Bethanië als de zussen hem roepen. Hij gaat op zijn tijd.

Hij gaat naar Judea, ook al waarschuwen zijn leerlingen hem heel indringend: 'Dit wordt uw dood! Dat is het hol van de leeuw!'.
Hij heeft het over 'slapen', terwijl Lazarus toch echt gestorven is.

Hij durft zelfs te zeggen over zichzelf: 'Wie in mij gelooft zal leven, ook wanneer hij sterft'.

Hij bedoelt: 'Als je mij volgt gaat er een nieuwe wereld voor je open. Ja, er zal veel zijn dat je nog niet begrijpt. Je eigen plannen zullen stranden. Je zult op een dag zelfs bang zijn om je leven te verliezen. Maar ik zeg je: als je mij durft vertrouwen, mij durft te volgen, zul je het ware Leven zien'.

Zoals vaker wil Jezus de mensen om hem heen iets leren. Over zijn Koninkrijk.

Hij wacht niet omdat hij onverschillig is of slordig met zijn tijd omgaat. Hij wil iets groots laten zien. Iets onverwachts.

Marta loopt Jezus tegemoet. Vol verdriet roept ze uit: "Als u hier geweest was, Heer, zou mijn broer niet gestorven zijn".

Om haar te troosten zegt Jezus: "Je broer zal uit de dood opstaan".

Maar het lijkt erop, dat Marta daar op dat moment weinig aan heeft. Ze kent dat geloof wel. Ze is ermee opgevoed. Straks, aan het einde van de tijd, zullen de doden opstaan. Ergens in een verre toekomst. Dat weet ze wel. Maar wat heeft ze daar nu aan!? Ze is haar broer kwijt! En wat moet ze nu? Waar was u toch al die tijd!".

En dan spreekt Jezus een paar wonderlijke woorden: "Ik ben de opstanding en het leven. **Dia.**
Wie in mij gelooft zal leven, ook wanneer hij sterft".

Wat doet Jezus hier?

Dit: hij laat zien, dat de belofte van nieuw leven, van opstanding van doden en een nieuwe aarde, dat dat geen vage beloften voor een verre toekomst zijn, maar dat dat nieuwe leven er nu al is.

In deze wereld waarin ziekte is en onzekerheid en verdriet, daar is het nieuwe leven al voor het grijpen. Dat nieuwe leven is namelijk niet een droog leerstuk van de kerk of een vage belofte in een verre toekomst, dat nieuwe leven staat voor Marta. In Jezus zie je dat nieuwe leven al. Is het al

present op aarde. Kijk maar: hij vergeeft zonden, hij geneest de melaatse en de blinde, en, kijk!, hij wekt zelfs doden op. Hij is de weg, het licht, het leven en de waarheid van God.

Dát bedoelt Jezus: “Als je mij volgt, als je naar mijn woorden luistert, als je liefhebt zoals de Vader, dan is dat nieuwe leven niet ver weg in een vage toekomst, maar dan groeit het nu al in jouw leven. “Ik ben de opstanding en het leven. Wie in mij gelooft zal leven, ook wanneer hij sterft”.

Misschien denk je nu: ‘Wat een grote woorden. Wat triomfantelijk! Moeten we dat geloven in deze tijd van corona? Is Marta daar in getrapt? Haar broer was toch écht dood!’.

Nou, wacht even.

Zo stoer was Jezus niet op dat moment.

Want hij vraagt aan Marta en Maria: “Waar hebben jullie hem neergelegd?”.

En ze nemen Jezus mee naar het graf.

Jezus ziet het graf. Hij het verdriet van Maria en Marta. Het verdriet van de mensen. Hun boosheid. Hun verwarring. Er staat dat Jezus daardoor geraakt wordt. Diep bewogen. Boos.

En dan staan er deze woorden: “Jezus huilde”.

Jezus huilde.

De Zoon van de almachtige God. Hij is het Woord waardoor alles in de schepping bestaat en kijk eens: Hij huilt bij het graf van zijn vriend Lazarus. Hij huilt in het gezicht van de dood. Hij huilt bij de scheuren, die door zijn schepping lopen. Het was zo mooi begonnen. En kijk nu eens!

Jezus huilt.

Hij loopt niet triomfantelijk naar het graf met een bedekte glimlach om zijn lippen. Om als een goedkope goochelaar zijn publiek zijn kunstje te laten zien. Nee, hij huilt.

Zoals Jesaja al zei: “Hij was het die onze ziekten droeg,
die ons lijden op zich nam”.

dia.

Jezus kent onze ziekten. Hij kent ons lijden. Nog beter dan wij.

Hij weet hoe het was. In den beginne. Jezus huilt.

Het gaat dieper.

Want Jezus en al die andere mensen komen nu bij het graf. Je ziet ze kijken.

Maar dan geeft Jezus een onverwacht bevel: “Haal de steen weg!”.

Je ziet Marta schrikken.

Dit had ze blijkbaar niet verwacht. Die steen weghalen, dat kan helemaal niet!

En ze roept dan ook: “Maar, Heer, de stank, hij ligt er al vier dagen!”.

Zo kijken wij tegen het sterven aan. Dood is dood.

Marta’s stem is onze stem.

Maar Jezus wil haar juist verder laten kijken. Hij wil haar verwachting upgraden.

Hij zegt als het ware tegen haar: ‘Dit had je kunnen verwachten, Marta. Ik heb je toch verteld, dat je Gods grootheid zou zien als je gelooft!’.

Jezus wil niet dat je uitroept: “Waarom doet God er niets aan!”.

Hij wil dat je vertrouwt op God.

Ook als zijn weg met jouw leven en met deze wereld anders is dan jij verwacht. Als je het niet begrijpt. Als je het zelfs onrechtvaardig vindt.

Hij wil dat je Gods grootheid ziet en dat je zegt: “Ja, natuurlijk kan God anders handelen dan ik. Hij is God. Het is zelfs heel logisch. Hij is God. Hij overziet veel meer dan ik. Hij is de eeuwige. Hij is God. Hij kent de kracht van het kwaad veel beter dan ik. Hij kent de Boze en zijn listen veel beter dan ik. Hij is God. Dus Hij weet veel beter dan ik hoe we daaruit verlost kunnen worden. Hij is God. Zoveel groter dan ik”.

Jezus gaat ons voor: midden tussen de mensen richt Jezus zich tot zijn Vader in de hemel en bidt.

Jezus komt geen kunstje doen om het applaus en de bewondering van mensen te oogsten. Het gaat Jezus niet om hemzelf, niet om zijn eigen eer: ‘Jezus, de grote wonderman!’.

Hij wil dat mensen zich door dit wonder vol geloof tot de Vader richten en op hem vertrouwen.

Dit wonder is een teken.

Dat is ook de enige goede houding in heel deze corona-tijd.

Om je heen zie je dat mensen angstig zijn. En dat is heel begrijpelijk. Het zal jou maar treffen. Of een goede vriend. Je man of vrouw. Je vader of moeder. In gedachten zie je hoe jouw geliefde alleen op de IC ligt. En je mag er niet bij. Wekenlang niet. Ook in de laatste uren is de ander alleen.

Voor de liefde een ondragelijke gedachte.

Je merkt ook dat mensen allerlei verklaringen bedenken of redenen waarom God niet ingrijpt. Het zou een straf zijn. Of een teken van de eindtijd. Of er is gewoon geen God.

Bijna 2000 jaar geleden wees Jezus al de goede weg: 'Kijk omhoog, bid, vertrouw, help elkaar'.

Jezus richt zijn hart op zijn Vader. Bij het graf van Lazarus.

Hij richt zich op zijn Vader als hij straks in de Hof van Gethsemane over de grond kruipt van de angst, omdat hij zelf zal gaan sterven.

Ook dan is er geen triomfantelijke Jezus, die dit klusje wel even zal klaren, omdat Hij toch de Zoon van God is. Nee, Jezus is bang. En zijn enige houvast is zijn Vader.

En Lazarus zelf?

Lazarus ligt in zijn graf. Geen geluid of licht dringt daar naar binnen. Geen teken van leven. De lijkklucht hang loom en zwaar in de donkere ruimte.

Maar dan de steen wordt weggenomen!

Licht en leven stromen de donkere grafkamer binnen. De heldere stem van Jezus, die zijn Vader dankt. En dan het bevel: "Lazarus kom naar buiten!".

De zoon van de Schepper beveelt Lazarus om op te staan en naar buiten te komen.

Lazarus opent zijn ogen, ademt levenslucht in en knippert met zijn ogen tegen het licht dat zijn donkere grafkamer binnenstroomt. Hij strompelt naar buiten. Nog gehinderd in zijn bewegingen door de windsels en de grafdoeken. Totdat hij oog in oog met Jezus staat.

Wat moet dat voor Lazarus geweest zijn!

Wat zullen de mensen hun ogen uitgekeken hebben!

Ja, en toch valt het einde van het verhaal wat tegen. Het loopt een beetje flauw af.

Want Jezus zegt: "Maak de doeken los en laat hem gaan".

Een beetje een anti-klimax.

We zien het wonder gebeuren en houden de adem in. Maar als Lazarus dan weer leeft, ja, wat dan?

Mooi voor Lazarus. Leuk voor zijn zussen. Maar verder? Is dit alles?

Nee, zegt Johannes. Want ik ben nog niet uitverteld. Dit is niet het eindpunt, dit is nog maar het begin! Jezus doet dit wonder in het voorbijgaan.

Iets eerder vertelde Johannes, dat Bethanië 15 stadiën van Jeruzalem aflight. Ongeveer 2 kilometer.

En deze droge geografische opmerking is eigenlijk heel belangrijk.

Johannes bedoelt: "Kijk, achter Bethanië ligt Jeruzalem! Het doel van Jezus is niet het opwekken van Lazarus. Lazarus mag verder leven totdat hij op een dag opnieuw zal sterven.

Nee, het doel van Jezus is Jeruzalem. Het opwekken van Lazarus doet hij in het voorbijgaan.

Maar voorbijgaan is voor Jezus opgaan naar Jeruzalem!

Als Jezus bij het graf van Lazarus staat, staat hij niet ver van de plek waar hijzelf begraven zal worden. Waar hij gekruisigd wordt. Waar hij zelf zal opstaan uit de dood.

De opwekking van Lazarus is een voorspel op zijn eigen opstanding uit de dood. Een prélude op pasen. Als Jezus straks zelf opstaat uit de dood, dan kunnen mensen terugkijken: "Weet je nog, toen, bij Lazarus.....". Dat helpt om het te geloven.

Jezus zegt dus niet: "Ach, de dood hoort gewoon bij het leven. Pijnlijk, maar waar. Verzet je er maar niet tegen. Zorg dat je eraan went. Zo zit de wereld nu eenmaal in elkaar".

Nee, Jezus is kwaad. Bewogen. Hij weet als zoon van de Schepper, dat lijden, pijn, verdriet, sterven nooit Gods bedoeling was. En hij roept ons op om ons opnieuw op de Schepper te richten. Hem te vertrouwen. Want hij is de enige die ons kan verlossen.

Waarom zou je de God loslaten die jou redt?

Dit is ook het antwoord op die eerste vraag: "Waarom doet God er niets aan? Als God zo ontevreden is met de wereld zoals die geworden is? Als Jezus huilend bij een graf staat?".

Maar: wie zegt dat God er niets aan doet?

Alleen: hij begint bij het begin.

Hij begint bij de plek waar het fout ging. Hij begint bij ons hart.

Hij wil niet alleen maar wat symptomen bestrijden. Hij wil de wortel van het leven genezen.

Daarom pakt hij de ziekte aan bij de kern. En dat is ons hart.

Ons hart dat zo gesloten kan zijn. Zo naar binnen gericht. Zo egocentrisch. Zo vol van de neiging om zelf uit te maken wat goed en kwaad is.

Heeft zo het corona-virus zich ook niet kunnen verspreiden?

Door mensen, die het virus in de doofpot wilden stoppen? Bang voor hun imago? Bang voor hun handel? Maar kijk eens wat ervan komt!

Jezus leert ons de weg terug: bij het graf van Lazarus kijkt hij omhoog naar zijn Vader in de hemel.

In Gethsemane roept hij zijn Vader aan.

Zelfs aan dat onbegrijpelijke kruis zegt hij "Vader, ik leg mijn leven in uw handen".

Daar begint de genezing.

Amen.